

ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2563

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา*

FACTORS AFFECTING PERFORMANCE OF PROCUREMENT PROCESS BY SPECIFIC METHOD OF BURAPHA UNIVERSITY

วันที่รับต้นฉบับบทความ: 21 กรกฎาคม 2563

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 11 กันยายน 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 25 กันยายน 2563

ลิตากาญจน์ วงษ์สุวรรณ**

Sitakarn Wongsuwan

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ประชากร คือ ผู้รับบริการ (บุคลากรในมหาวิทยาลัยบูรพา) โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 348 คน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก การวางแผนบริหารงานพัสดุ มีความสำคัญเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ ระบบสารสนเทศ การบริการของเจ้าหน้าที่ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความโปร่งใส ซึ่งมีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน การตรวจสอบได้ ซึ่งมีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศต่าง ๆ อย่างมีระบบครบทุกขั้นตอน ความคุ้มค่า ซึ่งมีการจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่เหมาะสม ยึดหลักราคากลางหรือมีการเทียบราคา และมีความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง, วิธีเฉพาะเจาะจง, มหาวิทยาลัยบูรพา

* งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปี พ.ศ. 2562

** นักวิชาการพัสดุ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา e-Mail: wongsuwan@go.buu.ac.th

ABSTRACT

The purposes of this research were to survey factors and opinions of service recipients that affected the performance of the procurement process by specific method of Burapha University. Population is the patients (the staff in Burapha University). The questionnaires were distributed to 348 people.

The result of the research showed that the overall supporting factors from the organization that affected the performance of the procurement process by specific methods of Burapha University were at a high level. Planning for procurement management was the number one priority, and it was followed by information systems, staff services, and knowledge and understanding about the Procurement Act and procurement management. Factors affecting the performance of the procurement process by specific method of Burapha University were generally in the high level and they consisted of transparency with clear operational evidence, the audit which was performed in every step in accordance with the regulations of the Ministry of Finance and the Government Procurement and Inventory Management Act B.E. 2560 and various governmental announcements, worthiness in which procurement was at a reasonable price based on the middle price principles or a price comparison, and efficiency and effectiveness in which the procurement and procurement management plans were prepared in advance for the procurement process flow.

Keywords: procurement process, specific method, Burapha University.

บทนำ

รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อให้การดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินงานจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับ

มาตรการอื่น ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ผนวกกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

มหาวิทยาลัยบูรพาได้มีการออกระเบียบขึ้นใช้เองภายในมหาวิทยาลัย โดยอ้างอิงจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อควบคุมกำกับดูแลการทำงาน ได้แก่ ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2552, ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553, ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555, ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556, ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2557, ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 และระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2557 และสุดท้ายได้มีการยกเลิกระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา รายละเอียดดังนี้

1. ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2552
2. ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553
3. ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555
4. ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556
5. ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2557
6. ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557
7. ระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2557

หลังจากยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยบูรพาดังรายละเอียดข้างต้นนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการพัสดุของมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นไปด้วยความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เริ่มกำหนดให้มีการนำพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานการพัสดุเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานของทุกส่วนงานในมหาวิทยาลัยบูรพาดำเนินไปด้วยความก้าวหน้า เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน (สิตากาญจน์ วงษ์สุวรรณ, 2557)

ผู้วิจัยพบว่า การบริหารงานพัสดุในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างในงานพัสดุ โดยปัญหาเหล่านั้นเกิดจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งที่เกิดจากขั้นตอนการบริหารจัดการงานพัสดุและที่เกิดจากผู้ปฏิบัติงานที่ต้องปฏิบัติตามระเบียนมหาวิทยาลัยบูรพาว่าด้วยการพัสดุ ที่มีการปรับเปลี่ยนหลายครั้ง และการปรับมาปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ในปัจจุบัน ซึ่งถ้าหากผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุขาดความเข้าใจ

ในระเบียบนี้ อาจก่อให้เกิดความผิดพลาด เกิดผลเสียต่อส่วนงาน และเกิดผลกระทบต่อภาพรวมของมหาวิทยาลัยบูรพาได้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุของวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงการบริหารงานพัสดุ จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามทัศนะของผู้รับบริการ ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการให้บริการของงานพัสดุของมหาวิทยาลัยบูรพาให้มีประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้น สามารถตอบสนองและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งงาน อายุงาน และคณะที่สังกัด ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพาที่ต่างกัน
2. ผู้ใช้บริการที่มีปัจจัยประเภทของงานที่มาใช้บริการแตกต่างกัน (งานบริการวิชาการ งานวิจัย และงานจัดซื้อ/จ้างทั่วไป) มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพาที่ต่างกัน
3. ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรมีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา

ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2563

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
5. ตำแหน่งงาน
6. อายุงาน
7. กลุ่มสาขาวิชา

ปัจจัยประเภทของงาน

1. งานจัดซื้อ/จ้างทั่วไป
2. งานบริการวิชาการ
3. งานวิจัย
4. อื่น ๆ โปรดระบุ....

ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร

1. การวางแผนบริหารงานพัสดุ
 2. การบริการของเจ้าหน้าที่
 3. ระบบสารสนเทศ
 4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
- (พิชามญช์ กาหลง, 2561; ตาลทิพย์ เดชสุวรรณ และคณะ, 2557; สุนิสา ปิยะภาโส, เจษฎา นกน้อย และสัญญาชัย ลั้งแท็กุล, 2561; ขนิษฐา วิโสจสงคราม, 2552)

ตัวแปรตาม

ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง

1. ความคุ้มค่า
 2. ความโปร่งใส
 3. ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
 4. การตรวจสอบได้
- (ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560, ออนไลน์, 2560)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรคือ ผู้รับบริการ (บุคลากรในมหาวิทยาลัยบูรพา) ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 348 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้รับบริการ (บุคลากรในมหาวิทยาลัยบูรพา) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 348 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความน่าเชื่อถือแล้วในการเก็บตัวอย่างจากผู้รับบริการในมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 350 ชุด เพื่อป้องกันการเก็บแบบสอบถามที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีผู้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์ จำนวน 348 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.43 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตำแหน่งงาน อายุงาน กลุ่มสาขาวิชา และประเภทของงานจัดซื้อ/จ้างที่จัดทำบ่อยที่สุด ใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร และประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ใช้การหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ Independent sample *t*-test เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2
4. การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (multiple linear regression analysis) การตรวจสอบความเป็นอิสระกันของความคลาดเคลื่อน (testing for auto correlation) ใช้วิธีการทดสอบทางสถิติ ค่าสถิติที่ใช้คือ ค่าสถิติ Durbin-Watson โดยพิจารณาว่าค่าสถิติ Durbin-Watson มีค่าระหว่าง 1.50-2.50 (อัจฉริยา ปราบอริพ่าย, 2547) การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (testing multicollinearity) พิจารณาจากค่า Tolerance ถ้าค่า Tolerance มากกว่า 0.1 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (Menard, 1995) และพิจารณาจากค่า *VIF* (variance inflation factor) ถ้าค่า *VIF* น้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (Hair, et al, 1995) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.60 มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 36 ปีขึ้นไป ร้อยละ 56.32 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 47.99 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-40,000 บาท ร้อยละ 79.02 ตำแหน่งพนักงานสายสนับสนุน ร้อยละ 90.80 อายุงาน 5-10 ปี ร้อยละ 43.97 เป็นกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ร้อยละ 39.66 และประเภทของงานที่จัดทำบ่อยที่สุดคือ งานจัดซื้อ/จ้างทั่วไป ร้อยละ 76.72

ความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่ามีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้รับบริการที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และอายุงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้รับบริการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนและกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน รายละเอียดดังนี้

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้รับบริการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 10,000-20,000 บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านความคุ้มค่า ในระดับที่น้อยกว่าผู้รับบริการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอื่น ๆ และผู้รับบริการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 10,000-20,000 บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านความโปร่งใส ในระดับที่น้อยกว่าผู้รับบริการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอื่น ๆ

กลุ่มสาขาวิชา ผู้รับบริการกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใส ด้านความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และด้านการตรวจสอบได้ ในระดับที่น้อยกว่าผู้รับบริการกลุ่มสาขาวิชาอื่น ๆ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (enter multiple linear regression analysis) ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร กับประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง

Model	Unstandardized coefficients		Standardized coefficients	t	p	Conllinearity statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร	0.565	0.133		4.24*	0.000		
(การวางแผนบริหารงานพัสดุ)	0.258	0.036	0.292	7.14*	0.000	0.590	1.695
(การบริการของเจ้าหน้าที่)	0.225	0.042	0.229	5.30*	0.000	0.528	1.893
(ระบบสารสนเทศ)	0.270	0.047	0.290	5.71*	0.000	0.382	2.616
(ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ)	0.141	0.044	0.157	3.24*	0.000	0.418	2.391
R	0.814						
R square	0.662						
Adjusted R	0.658						
F-ratio	168.220*	(0.000)					
Dubin-Watson	1.838						
ตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง							

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพาไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า Tolerance ทุกตัวแปรมีค่าระหว่าง 0.382-0.590 ซึ่งมากกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (*R*) ระหว่างตัวแปรอิสระ ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กร และตัวแปรตาม ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.814 พบว่าตัวแปรปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรกับประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง มีความสัมพันธ์กัน มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (*R* square) เท่ากับ 0.662 พบว่าการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านองค์กร ร้อยละ 66.20 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เมื่อปรับแล้ว (Adjusted *R* square) เท่ากับ 0.658 ทดสอบค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.838 ค่าสถิติทดสอบ *t* ปรากฏว่า $p = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่ามีตัวแปรอิสระปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรอย่างน้อย 1 ตัว

ที่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานของตัวแปรตามกับประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจงได้

สามารถแสดงสมการทำนายประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของการปฏิบัติงานได้ดังนี้

$$\text{Unstandardized Model } \hat{y} = 0.565 + 0.258(X_1)^* + 0.225(X_2)^* + 0.270(X_3)^* + 0.141(X_4)^* + e$$

สรุปได้ว่า ปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การวางแผนบริหารงานพัสดุ (Beta = 0.292) และระบบสารสนเทศ (Beta = 0.290)

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย พบว่าผู้รับบริการมีความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอยู่ในระดับน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากผู้รับบริการที่มีความประสงค์ในการจัดซื้อจัดจ้างต้องติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่พัสดุน้อยครั้ง และเจ้าหน้าที่พัสดุให้บริการอย่างเต็มที่ จึงทำให้มีค่าเฉลี่ยในส่วนนี้สูงที่สุด สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุนั้น ผู้รับบริการส่วนใหญ่จะทำเรื่องขอจัดซื้อจัดจ้าง แล้วในส่วนที่เหลือจะจัดส่งเรื่องทั้งหมดให้เจ้าหน้าที่พัสดุดำเนินการ จึงทำให้ผู้รับบริการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติดังกล่าวน้อย ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา ปิยะภาโส, เจษฎา นกน้อย และสัญญา ลั้งแทกุล (2561) ที่ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของบุคลากร ภาควิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจสูง ดังนั้นแต่ละกลุ่มสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยบูรพาควรพิจารณาและหาวิธีการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยการจัดอบรมหรือเสวนาให้ความรู้กับผู้รับบริการหรือแจ้งแหล่งในการศึกษาระเบียบต่าง ๆ จากระบบอินเทอร์เน็ต โดยค้นหาคำว่า พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

2. จากผลการวิจัย พบว่าผู้รับบริการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน โดยผู้รับบริการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 10,000-20,000 บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านความคุ้มค่าและ

ด้านความโปร่งใส ในระดับที่น้อยกว่าผู้รับบริการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากยังมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มากนัก อาจเพิ่งเริ่มเข้าทำงาน อายุงานยังไม่มาก จึงทำให้มีการรับรู้น้อยในเรื่องความคุ้มค่าของการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอต่อความต้องการและการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด อีกทั้งยังมีการรับรู้ในเรื่องความโปร่งใสเกี่ยวกับขั้นตอนที่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงหรือการขอข้อมูล ควรรวดเร็วและยุติธรรม จึงควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมให้มากขึ้น

ผู้รับบริการที่มีกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน โดยผู้รับบริการที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงของมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใส ด้านความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และด้านการตรวจสอบได้ ในระดับที่น้อยกว่าผู้รับบริการกลุ่มสาขาวิชาอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากผู้รับบริการกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีจำนวนมากกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่น และการจัดซื้อจัดจ้างส่วนใหญ่จะเป็นจำพวกยาหรือเวชภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ ซึ่งมีความจำเป็นมาก และใช้วิธีเฉพาะเจาะจงจนบางครั้งอาจคำนึงถึงความประหยัด ประโยชน์สูงสุด หรือการจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่เหมาะสมในระดับน้อย ส่วนด้านความโปร่งใส นั้น ขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างต่าง ๆ ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่พัสดุจะเป็นผู้ดำเนินการ ดังนั้นขั้นตอนที่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงหรือการขอข้อมูลต่าง ๆ อาจมีข้อจำกัด เนื่องจากเจ้าหน้าที่พัสดุจะมี Username และ Password ในการเข้าระบบการจัดซื้อจัดจ้าง จึงทำให้การขอข้อมูลต่าง ๆ ต้องผ่านเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นส่วนใหญ่ ส่วนด้านความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น อาจยังไม่มีผลการประเมินผลการจัดซื้อจัดจ้าง และการเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุทุกปี ในด้านการตรวจสอบการเก็บข้อมูลดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นระบบ และตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างได้ทุกขั้นตอนนั้น ผู้รับบริการอาจไม่ได้เป็นผู้จัดเก็บข้อมูล เพราะส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่พัสดุและเจ้าหน้าที่การเงินจะจัดเก็บเอกสาร และดูรายงานข้อมูลต่าง ๆ ในระบบบัญชี 3 มิติ และในระบบ E-GP ดังนั้นผู้รับบริการอาจต้องจัดทำระบบการเก็บข้อมูลส่วนตัวในการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น วันที่ขอจัดซื้อจัดจ้าง รายการค่าใช้จ่าย การจัดซื้อจัดจ้าง จัดซื้อจัดจ้างจากบริษัทใด จำนวนเงิน และวันที่ตรวจรับงาน เป็นต้น สอดคล้องกับสุกัญญา ศรีทับทิม (2555) ที่ศึกษากลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่าผู้ปฏิบัติงานพัสดุจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การวางแผนบริหารงานพัสดุ มีความสำคัญเป็นอันดับที่หนึ่ง โดยการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการวางแผนประชุมติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้าง

ทุกไตรมาสเพื่อทบทวน ตรวจสอบความถูกต้อง หาแนวทางแก้ไขหากมีความผิดพลาดในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรมีการวางแผนประชุมติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน จัดซื้อจัดจ้างทุกไตรมาสเพื่อทบทวน ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดซื้อจัดจ้าง และเพื่อสามารถวางแผนการบริหารงานพัสดุให้มีประสิทธิภาพในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงให้ดียิ่งขึ้นต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ

2. ระบบสารสนเทศ มีความสำคัญเป็นอันดับที่สอง โดยการใช้ระบบโทรศัพท์และระบบอินเทอร์เน็ตในการติดต่อประสานงานกับบุคลากรในองค์กรและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการจัดทำฐานข้อมูลพัสดุ ครุภัณฑ์ ขอบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านพัสดุไว้ในระบบจัดเก็บข้อมูล (server) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรมีการจัดทำฐานข้อมูลพัสดุ ครุภัณฑ์ ขอบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านพัสดุไว้ในระบบจัดเก็บข้อมูล (server) เพื่อให้สามารถสืบค้นหาข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงให้ดียิ่งขึ้นต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ

3. การบริการของเจ้าหน้าที่ มีความสำคัญเป็นอันดับที่สาม โดยเจ้าหน้าที่พัสดุมีการให้บริการอย่างเต็มใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และจำนวนเจ้าหน้าที่พัสดุของหน่วยงานของท่านมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรพิจารณาจำนวนเจ้าหน้าที่พัสดุในหน่วยงานให้มีความเหมาะสมกับงานที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงให้ดียิ่งขึ้นต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ

4. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ มีความสำคัญเป็นอันดับที่สี่ โดยการอบรมเพิ่มพูนทักษะให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการทบทวน ปรับปรุงแก้ไขการให้บริการแก่บุคลากร (ผู้รับบริการ) อย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรมีการทบทวน ปรับปรุงแก้ไขการให้บริการแก่บุคลากร (ผู้รับบริการ) อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงให้ดียิ่งขึ้นต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ

บรรณานุกรม

- ชนิษฐา วิโสจสงคราม. (2552). **การประเมินประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการงานบัญชีและพัสดุในมหาวิทยาลัยราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ข้าเลื่อง พุฒพรหม. (2545). **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา การพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

तालतिप्यं देवसुवर्णं และคณะ. (2557). ความพึงพอใจของบุคลากรต่องานพัสดุ โรงพยาบาลพัทลุง.

วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 1(2), หน้า 25-36.

พิชามญชุ์ กาหลง. (2561). การศึกษาตัวแปรด้านการวางแผนงบประมาณที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล
การจัดการระบบจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล. **วารสาร MAHIDOL R2R
E-JOURNAL**, 5(1), หน้า 30-47.

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560
(ออนไลน์). (2560). เข้าถึงได้จาก: <http://www.finance.rmuti.ac.th/pr/cgd-2560.PDF>
[2563, 1 สิงหาคม].

ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. กรุงเทพฯ: อักษร
เจริญพัฒน์.

สิตากาญจน์ วงษ์สุวรรณ. (2557). **ระบบบัญชีจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยบูรพา**. งานนิพนธ์
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชีบริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุกัญญา ศรีทับทิม. (2555). **กลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สุนิสา ปิยะภาโส, เจษฎา นกน้อย และสัณชัย ลั้งแท็กุล. (2561). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประสิทธิภาพ
การบริหารงานพัสดุของบุคลากร: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยทักษิณ, 10(1), หน้า 21-45.

อัครเดช ไม้จันทร์. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน
กลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลา.

อัจฉริยา ปราบอริพาย. (2547). **เทคนิคการวิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS: ทฤษฎีและ
ภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Hair, J. F., et al. (1995). **Multivariate data analysis**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
Menard, S. (1995). **Applied logistic regression analysis** (2nd ed.). Thousand Oaks,
CA: Sage.

Nunnally, J. C. (1978). **Psychometric theory** (2nd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.

Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An introductory analysis** (3rd ed.). New York,
NY: Harper and Row.